

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Aktualizace Politiky architektury a stavební kultury ČR

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

Druhé setkání neformální pracovní skupiny, 14. 12. 2021

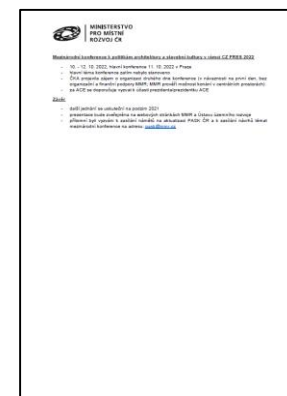
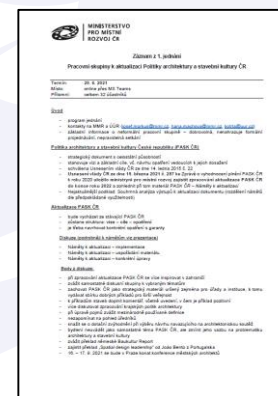
Program jednání

1. Rekapitulace minulého jednání
2. Noví členové pracovní skupiny
3. Diskuse k aktualizaci
  - Struktura aktualizovaného dokumentu
  - Navrhované úpravy témat, cílů a opatření
4. Další postup aktualizace
5. Info o mezinárodní konferenci v rámci CZ PRES 2022

1. První jednání 29. 6. 2021

- Informace o pracovní skupině
- Informace o PASK, vyhodnocení plnění k roku 2020, usnesení vlády, procesu a principech aktualizace a podkladech
- Diskuse k aktualizaci
  - Způsoby implementace
  - Struktura aktualizovaného dokumentu
  - Navrhované úpravy témat
- Info o mezinárodní konferenci v rámci CZ PRES 2022
  - Hlavní téma konference

2. Noví členové pracovní skupiny

- Kabinet vedoucího Úřadu vlády: Renáta Rumlová
- ČKAIT: Marie Báčová
- FA ČVUT: Ladislav Lábus
- NPÚ: Iveta Merunková
- Architekti ve škole: Kristýna Stará
- Real Estate Academy: Michaela Pfeiferová
- Stálé zastoupení ČR při EU: Yvona Havel
- FaVU VUT Brno: Filip Hauser

3. Diskuse k aktualizaci

- Neměněné části oproti PASK schválené 2015 černě.
  - **Červeně** nový doplněný text.
  - **Zeleně** text vyžadující aktualizaci, která však doposud nebyla provedena / sporná témata.
  - **Modře** text navržený k odstranění.
-
- Veškeré úpravy jsou k diskusi.
  - Grafické úpravy materiálu budou prováděny později.

Struktura dokumentu

- ~~Usnesení vlády~~
- Úvodní slovo – aktualizováno
- Základní informace – aktualizováno
- Účel a uživatelé – aktualizováno
- ~~Základní pojmy~~ – do příloh, aktualizovat
- ~~Související právní předpisy~~ – do příloh, aktualizovat
- ~~Relevantní dokumenty~~ – do příloh, aktualizovat
- Analýza – aktualizovat – **do příloh?**
- Vize – aktualizováno
- ~~Témata a cíle~~ – sloučeno s opatřeními
- **Naplňování vize** – obsahuje témata, cíle a opatření
- **PŘÍLOHY**
- Autoři a postup tvorby – do příloh
- Seznam zkratk, seznam obrázků

Struktura dokumentu – témata, cíle, opatření

- Zrušeno členění na 3 bloky
  - Krajina a sídla
  - Stavby
  - Vzdělávání, osvěta a výzkum
- Ponecháno členění na témata
- Ke každému tématu
  - Základní text koncepce tématu
  - Cíle
  - Opatření
- Vloženy celostránkové obrázky včetně komentáře

Téma 3 – Začlenění staveb do prostředí

Citlivé začlenění staveb do okolního prostředí je důsledkem respektu k prostorovým vztahům, atmosféře místa a struktuře stávající zástavby i vztahu ke kulturnímu a přírodnímu dědictví. Pro kontinuitu rázu a charakteru prostředí a společenskou přijatelnost staveb je důležitá vazba na kulturní kontext, urbanistické hodnoty i výchozí přírodní danosti lokality, včetně začlenění stavby do krajiny a přiměřené krajinářské úpravy ocelého řešeného území respektující dané prostředí.

Důležitá je součinnost státních investičních organizací se samosprávou. Součinnost by se měla dotýkat hledání integrovaných řešení a využívání místních znalostí o území.

Stávající stavební fond je bohatstvím, které je třeba chránit a rozvíjet. Proto je nutné novou výstavbou respektovat a kultivovat existující prostředí a vycházet z jeho hodnot. **Rekonstrukce stávajících staveb je třeba upřednostnit před novostavbami.** Základním cílem je podporovat kontinuitu charakteru prostředí, struktury zástavby, konfigurace terénu, působení sídelních a krajinných dominant a jejich kompoziční vztahy a vhodně rozvíjet identitu místa. Ta tvoří jednu ze základních kvalit prostředí, umožňuje obyvatelům identifikaci s místem, kde žijí, a může se stát i významnou konkurenční výhodou daného sídla.

Přínosem se stává existence osoby či poradního orgánu zodpovědného za charakter a kvalitu prostředí vytvářeného výstavbou v postavení hlavního architekta města nebo oblasti.

Cíl 3.1

Zajistit návaznost nových staveb na charakter a strukturu hodnotné stávající zástavby, respektovat a rozvíjet kulturní a stavební dědictví i hodnoty krajiny.

Opatření 3.1.1

Zpracovat metodiku zaměřenou na charakter a strukturu zástavby v územních plánech.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MK, NPÚ, ÚÚR, AUÚP, vysoké školy

Termín: 2018

Opatření 3.1.1

Zpracovat metodiku na standardizaci nástrojů prostorové regulace v územním plánu.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: TACR

Termín: 2025

Opatření 3.1.2

V územních plánech stanovovat charakter a strukturu stávající i navrhované zástavby.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí

Spolupráce: MMR

Termín: průběžně

Cíl 3.2

Chránit a posilovat charakter prvků tvořících lokální, celoměstskou či regionální identitu a podporovat ráz prostředí a jedinečnost daného místa.

Opatření 3.2.1

Posílit možnost aktualizace vyhlášky č. 500/2006 Sb. ve smyslu zohlednění jevů týkajících se identifikace staveb, míst, přírodních prvků nebo veřejných prostorů, které tvoří lokální, celoměstskou či regionální identitu.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MZP, MK, NPÚ, ÚÚR, AUÚP, vysoké školy

Termín: 2017

Opatření 3.2.2

Připravit metodiku pro analýzu urbanistického popřípadě i architektonického charakteru významných lokalit zastavěného území v územně analytických podkladech.

Zodpovědnost: MMR

1. Uspořádání krajiny a sídel

- O: Zpracovat metodiku pro závazné stanovení sídelní struktury v územně plánovacích dokumentacích.
- C: Minimalizovat Zamezit nepřiměřenému a nevhodnému rozrůstání sídel do okolní krajiny
- O: Podpořit projekty dočasného využití nevyužívaných ploch a budov, zejména prostřednictvím poradenství a sdílení dobré praxe.
- C: V sídlech zajistit přiměřenou dostupnost kvalitní a vhodně umístěné veřejné infrastruktury, včetně jejích parametrů.

2. Veřejná prostranství

- Úvod: Rozvaha od koncepce prostoru až po umělecká díla a jednotlivé detaily.
- C: ~~Zajistit kvalitu veřejných prostranství za pomoci integrovaných a komplexních řešení.~~

Plánovat veřejná prostranství komplexně.

- O: Prosazovat výtvarné realizace ve veřejném prostoru s výběrem pomocí výtvarných či architektonicko-výtvarných soutěží.
- O: Připravit celostátní koncepci podpory veřejných prostranství vhodných pro hru.
- O: Podporovat veřejná prostranství vhodná pro děti a mládež...
- O: V rámci dotačních programů podporovat udržitelnost úprav stávajících hřišť, případně doplnění nových herních prvků...

2. Veřejná prostranství

- C: Zvýšit péči o centra obcí a měst jako ohniska kvality prostředí a příklad pro občany.
- O: Podporovat úpravy prostředí center obcí a měst.
- O: Prověřit potřebu úpravy předpisů pro stavbu komunikací pro lepší využitelnost veřejných prostranství pro pěší a cyklisty.
- O: Prověřit, jak odstranit byrokratické bariéry při dočasném umístování uměleckých děl ve veřejném prostoru.

3. Začlenění staveb do prostředí

- Úvod: Rekonstrukce stávajících staveb je třeba upřednostnit před novostavbami.
- O: Zpracovat metodiku na standardizaci nástrojů prostorové regulace v územním plánu.
- O: Podporovat zachování regionálního charakteru prostředí včetně regionální architektury...
- O: S cílem podpořit užívání regionálních materiálů a stavebních technik upravit normy, které brání užívání lokálních technik a materiálů (např. novelizovat protipožární předpisy pro dřevostavby).
- C: Chránit architektonické a výtvarné dědictví.
- O: Chránit architektonické dědictví, včetně dědictví druhé poloviny 20. století. Chránit související výtvarné dědictví.

4. Zadávání zakázek a dotace

- Úvod: **Zadávání zakázek výrazně ovlivňuje výslednou kvalitu staveb a prostředí, přestože se jedná o počáteční fázi přípravy záměru.**
- Úvod + opatření: **...cena nesmí být jediným kritériem, a to ani u malých zakázek.**
- Úvod: **Dotační tituly musí cílit na kvalitu podpořených záměrů.**
- O: **Nevyužívat systému Design and Build (společné zadání na projekt a realizaci) u veřejných zakázek ve stavebnictví.**
- O: **Používat celkové náklady životního cyklu stavby jako povinné kritérium ve výběrových řízeních.**
- O: **Prověřit účelnost využití soutěžního dialogu při zadávání veřejných zakázek v oblasti architektury a stavebnictví.**
- O: **Prověřit možnost zavedení povinnosti využití určité části (např. 1 %) ... nákladů ... na začlenění uměleckých děl do veřejných staveb...**

4. Zadávání zakázek a dotace

- O: Vymezit druh a hodnotu či velikost veřejných staveb (včetně infrastrukturních), pro které by byla architektonická soutěž povinná.
- C: V rámci dotačních titulů dbát na kvalitu vystavěného prostředí
- O: Provázat hodnocení kvality staveb s dotačními programy a při udělování dotací kvalitu hodnotit.
- O: Upravit pravidla dotací, které se týkají vystavěného prostředí tak, aby neznemožňovaly zadání formou architektonických soutěží..., ale naopak jejich využití kladně hodnotila v hodnocení.
- O: V případě dotací, které se týkají vystavěného prostředí, hodnotit zřízení funkce městského architekta kladnými body.
- O: Daňově zvýhodnit aktivity spojené s Politikou architektury a stavební kultury České republiky.

5. Kvalita staveb

- Původně: ~~Projektování, realizace, životnost a udržitelnost staveb~~
- Úvod: **Kvalitu staveb je třeba sledovat ve všech fázích jejich projektování a realizace, ale i v průběhu jejich životnosti. Základem kvalitní stavby je kvalitní projekt.**
- Úvod: **Vystavěné prostředí, včetně jednotlivých staveb, musí být navrhováno bez překážek a přístupné pro všechny uživatelské skupiny.**
- Úvod: **Také by měl být brán v potaz vliv nových technologií na přípravu (digitalizace, BIM), realizaci (robotizace) i provoz (internet věcí) staveb.**
- **C: Řešit úspornost, udržitelnost a odolnost staveb i prostředí.**
- **O: Prověřit a řešit energetický management měst, hospodaření s vodou a (bez)odpadové hospodářství.**

5. Kvalita staveb

- O: Připravit metodiku pro snižování energetických ztrát domů s historicky cennou fasádou, včetně případného výzkumu...
- O: Připravit osvětové a vzdělávací materiály o kvalitě vnitřního prostředí budov (větrání, zvuková izolace).
- O: Podporovat snižování dopadů klim. změn na sídla a stavby, např. realizací zelených střech, využitím dešťové vody či solární energie.
- O: Zpracovat technický standard k dekonstrukcím staveb a přípravě recyklace stavebních materiálů.
- C: Kvalitní technická a dopravní infrastruktura jako součást vystavěného prostředí.
- O: Stavby dopravní a technické infrastruktury připravovat v multioborových týmech... Připravit vzorový příklad takového přístupu.
- O: Při přípravě investice do DI a TI dbát na kvalitní ... zpracování a jejich začlenění do prostředí, a to i u drobných staveb. V případě významných staveb pro jejich přípravu využít architektonickou soutěž.

6. Vzdělávání

- O: Prohlubovat vzdělávání úředníků v oblasti architektury a urbanismu v rámci CŽV.
- O: Zavést seminář Politika architektury a stavební kultury České republiky.
- O: Posílit vzdělávání úředníků v oblasti památkové péče.
- O: Uspořádat kurzy prohlubující vzdělávání projektantů (i budoucích) v aktuálních trendech u jednotlivých typologických druhů staveb, např. knihoven.
- O: Uspořádat kurzy prohlubující vzdělávání projektantů v oblasti ochrany ŽP v rámci plánování, modernizace a realizace staveb v souladu s předcházením zraňování volně žijících živočichů.
- O: Posílit informovanost na uměleckých školách ohledně procesů tvorby veřejného prostoru z pohledu umělců a architektů.

6. Vzdělávání

- O: Podpořit vznik a fungování platformy k pravidelné výměně informací, setkávání a koordinaci a ~~Vytvořit pracovní skupinu~~ zabývající se implementací vzdělávání o architektuře a stavební kultuře na **mateřských**, ZŠ a SŠ a metodikou prezentace tématu v širších souvislostech. **Stanovit zodpovědné osoby v jednotlivých institucích, které budou mít spolupráci ...v rámci své agendy.**
- O: Vytvořit metodiku pro výuku tématu architektury a stavební kultury... Zapojit do vzdělávání metodická centra.
- O: Sestavit databázi architektů a NGO se zájmem o spolupráci s učiteli a zapojit je do vzdělávání pedagogů i vlastní výuky tématu.
- O: Zavést vzdělávání v oblasti Real Estate na středních a vysokých školách a v navazujících programech.
- O: Provést rešerši zahraničních i tuzemských přístupů a aktivit k vzdělávání dětí a mládeže v oblasti stavební kultury.
- O: Vytvořit přehled dotačních programů týkajících se vzdělávání.

7. Osvěta a média

- Úvod: Klíčovou roli v oblasti osvěty hrají dobré příklady, mezi nimiž by měly být na prvních místech realizace veřejných staveb. Veřejné stavby a veřejná prostranství by měly sloužit jako reprezentant společnosti a její kultury.
- O: Prezentovat kulturní prostředí jako národní bohatství, o které je třeba pečovat a mít za něj zodpovědnost.
- O: Zajišťovat propagaci historické i soudobé architektury jako turistického cíle.
- O: Vytvořit tematické trasy spojující a propagující příklady soudobé architektury.
- O: Provádět osvětu o vhodnosti prostředí pro hru. vést osvětu o problematice certifikace herních prvků, včetně posouzení přínosného rizika.

7. Osvěta a média

- C: Propagovat českou architekturu v zahraničí.
- O: Zajišťovat propagaci české architektury v zahraničí, např. formou sborníků, kalendářů či diářů s významnými stavbami.
- O: Zajišťovat propagaci PASK ČR v zahraničí.
- O: Podporovat mezinárodní debatu a aktivně se účastnit na mezinárodních akcích souvisejících s architekturou a stavební kulturou, včetně akcí řešících případnou evropskou politiku architektury.
- O: Uspořádat v rámci českého předsednictví v Radě EU konferenci k politikám architektury a stavební kultury.

8. Výzkum a vývoj

- Úvod: **O**boru chybí stabilizované, dostatečně vybavené výzkumné pracoviště, které by mělo oprávnění koordinovat a vyhodnocovat výzkum v oboru... a připravovat návrhy ..., poskytovat odborné vstupy a podklady z oboru do legislativního procesu, odborné veřejnosti...
- **O**: Podporovat výzkumné projekty, které budou iniciovat výzkum tradičních materiálů, způsob jejich zpracování a jejich dopad na užité vlastnosti konstrukcí.
- **C**: Posílit dlouhodobou institucionální kapacitu pro výzkum v oblasti architektury a stavební kultury.
- **O**: Iniciovat založení Ústavu architektury, urbanismu a plánování na Akademii věd ČR.
- **O**: Založit na ÚÚR trvalý výzkum v oblastech architektury, urbanismu a dalších souvisejících s kvalitou vystavěného prostředí.

9. Vedení, koordinace a spolupráce

- Původně: [Závěrečná opatření](#)
- Úvod: Pro zdárnou implementaci PASK je důležitá spolupráce celé řady institucí a sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe. Proto je třeba založit stálé platformy pro sledování implementace a podporu realizace politiky na regionální a místní úrovni, a to formou pracovních skupin i center, které se budou péči o vystavěné prostředí věnovat systematicky.
- C: Koordinovat spolupráci zainteresovaných subjektů a vyhodnocovat plnění PASK.
- O: Založit samostatnou webovou stránku věnovanou PASK.
- Zřídit odbornou platformu pro aktualizaci a sledování vyhodnocování PASK a naplňování Davoské deklarace.
- Zpracovat materiál srozumitelný široké veřejnosti, shrnující základní principy PASK.

9. Vedení, koordinace a spolupráce

- C: Implementace v krajích a obcích
- O: Podněcovat a podporovat vznik místních a regionálních politik architektury a stavební kultury.
- O: Založit organizace, které budou podporovat a koordinovat uplatňování PASK v krajích a obcích - národní centrum architektury, krajská či regionální centra architektury apod...
- C: Podporovat využívání institutu hlavních architektů a inženýrů
~~Vyhodnotit a posílit úlohu hlavních (městských / oblastních) architektů.~~
- O: Podporovat platformu pro sdílení znalostí a zkušeností městských/obecních architektů.
- O: Podporovat roli městských architektů jako realizátorů vzdělávání a osvětových aktivit v oblasti architektury a stavební kultury.
- O: Podporovat sdílení hlavních architektů po vzoru center sdílených služeb.

9. Vedení, koordinace a spolupráce

- O: Definovat roli městských inženýrů v rozvoji sídel a způsob jejich spolupráce s městskými architekty.
- O: Prověřit roli městských kurátorů veřejných plastik a způsob jejich spolupráce s městskými architekty.
- O: Prověřit účelnost zřízení krajských architektů (osob či institucí) jako koordinátorů PASK, garantů prosazení kvality architektury v regionech a podpory měst a obcí v regionu.
- O: Prověřit účelnost zavedení institutu státního architekta (osoby či instituce) a případně navrhnout rozsah jeho kompetencí...
- Zavést profesi odborník v Real Estate v Národní soustavě kvalifikací a v Národní soustavě povolání.

4. Další postup aktualizace

- Zveřejníme prezentaci a závěry dnešního jednání na webu MMR a ÚÚR
- **Návrhy na úpravu a komentáře** ke konceptu nejlépe formou revizí (je jedno zda plné verze či „čistopisu“) nejpozději **10. 1. 2022**.
- MMR a ÚÚR dopravuje zbývající části aktualizace
- Vnitroresortní připomínkové řízení v dubnu 2022
- **Další setkání nejpozději v dubnu 2022**
- Meziresortní připomínkové řízení v květnu 2022
- Podněty e-mailem na pask@mmr.cz

5. Konference k politikám architektury a stavební kultury v rámci CZ PRES 2022

- MMR + MK + ČKA
- **10. - 13. října 2022 v Praze** v Kongresovém centru
- 10.10. odpoledne pracovní jednání uzavřené skupiny 30 - 40 „ředitelů politik architektury“.
- 11. a **12.** 10. celodenní (předpoklad 9:30 – 17:30) mezinárodní konference pro 200 osob, určená pro odbornou veřejnost + večerní projížďka na lodi.
Anglicky s tlumočením do češtiny, streamováno.
- 13.10 volitelná celodenní exkurse mimo Prahu pro cca 50 osob / volitelná dopolední exkurse do okolí Prahy.

Organizační záležitosti

- Název konference? Building Quality?
- Paralelní akce pro děti (zejména ZŠ)
- V každém bloku 3-4 prezentace á 20 minut + 30 minut moderovaná panelová diskuse
- Hlavní moderátor

Orientační program konference – 1. den

- Úvodní blok – oficiální zahájení, novinky z ACE
- Prezentace místa, kde se konference koná
- Exkurse do historie?
- Zástupce předchozího předsednictví
- Keynote speaker
- Davoská deklarace + New European Bauhaus + OMC + Council Conclusions
- Přehled zahraničních politik architektury a stavební kultury + prezentace nových zahraničních politik
- Prezentace aktualizované PASK

Orientační program konference – 2. den

- Udržitelnost
  - Export architektury a rozvojová pomoc
  - Architektonické soutěže
  - Vzdělávání
-
- Vstup z paralelní akce pro děti
  - Zástupce následujícího předsednictví

Kontakty

MMR, odbor územního plánování

- Ing. Roman Vodný, Ph.D.
- Ing. arch. Josef Morkus, Ph.D.
- Ing. arch. Hana Máchová, MBA

Roman.Vodny@mmr.cz

Josef.Morkus@mmr.cz

Hana.Machova@mmr.cz

Ústav územního rozvoje

- Ing. arch. Hana Šimková, Ph.D.
- Ing. Jakub Kotrla
- pask@mmr.cz

simkova@uur.cz

kotrla@uur.cz

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Krásné Vánoce a nový rok 2022!

